

แผ่นความจริง(Fact Sheet)

สถานการณ์การคุ้มครองผู้บริโภคในเมืองไทย

ภค.ประชากรศาสตร์ แสตนภักดี M.P.H. CMU

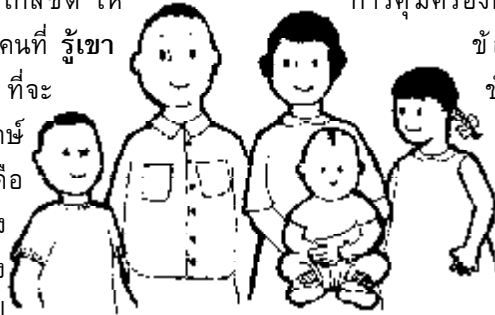
ผู้ประสานงานเครือข่ายองค์กรผู้บริโภคจังหวัดขอนแก่น

<http://www.glocalization.org>

e-mail: glocalization@thailand.com

วันอาทิตย์ที่ : 28 เมษายน 2545 เวลา 13.00 น.

ปัจจุบันสถานการณ์การคุ้มครองผู้บริโภคในเมืองไทย นับว่าอยู่ในสภาวะแห่งการเปลี่ยนแปลง ข้อมูลต่อไปนี้ เป็นสิ่งที่ผู้บริโภคไทยต้องติดตามอย่างใกล้ชิด ให้ความสำคัญ และไม่นิ่งเฉย ทำตัวเป็นคนที่ รู้เขา รู้เรา รู้เท่า รู้ทัน รู้กัน รู้แก่ พร้อม ที่จะ เป็นครอบครัวแห่งการพึ่งตนเอง พึ่งกัน พึ่งกันเอง และชุมชนต่อไป นี้คือ สิทธิของตนเอง และชุมชนต่อไป นี้คือ ความจริง (Fact)**กฎหมาย คุ้มครองผู้บริโภคล้าสมัย **สิทธิผู้บริโภค มีเพียง 5 ข้อเท่านั้น ซึ่งน้อยเกินไป

อันประกอบด้วย ๑) สิทธิที่จะได้รับข้อมูลข่าวสาร ๒) สิทธิจะมีอิสระในการเลือก ๓) สิทธิที่จะได้รับความปลอดภัย ๔) สิทธิที่จะได้รับการชดเชย ๕) ได้รับสัญญาที่เป็นธรรม *** ประชาชนผู้บริโภคโดยส่วนใหญ่ ไม่รู้สิทธิของตนเองว่ามีอะไรบ้างจึงไม่เกิดการตระหนัก *** ผู้บริโภคไม่แสดงบทบาท และหน้าที่ของตนเอง อย่างเต็มที่ เช่น ไม่ประเมินสินค้าหรือบริการ ไม่ร้องทุกข์ ไม่รวมตัวกัน ไม่มีจิตสาธารณะ ไม่นึกถึงสิ่งแวดล้อม *** หน่วยงานที่รับผิดชอบการคุ้มครองผู้บริโภคในเมืองไทย มีจำนวนมาก ทำให้การดำเนินงานคุ้มครองผู้บริโภคเกิดความยุ่งยาก ซับซ้อน *** องค์กรผู้บริโภคในเมืองไทยยังมีจำนวนน้อย ทำให้การทำงานขาดพลัง การต่อสู้จึงมักจะเป็นฝ่ายเสียเปรียบเสมอมา *** ผู้ประกอบการขาดจิตสำนึกไม่ยึดปรัชญาของการคุ้มครองผู้บริโภคที่ว่า "อาหารที่ให้เพื่อนบ้านนั้นควรสะอาดปลอดภัย และถูกอนามัย" *** ปัจจุบันผู้บริโภคมีทางเลือกในเรื่องข้อมูลข่าวสารมากขึ้น เช่น การมีสายด่วน ผู้บริโภคของหน่วยงานต่างๆ อาทิ สายด่วน ออย.-1556 สายด่วนสุขภาพ-1669 สายด่วนสคบ.-1166 สายด่วน พาณิชยราคา-1569 ผู้บริโภคจึงมีที่พึ่งทางข้อมูลมากขึ้น *** ในด้านการศึกษา ในโรงเรียนทุกระดับยังไม่มีหลักสูตร เรื่อง การคุ้มครองผู้บริโภคโดยตรง สิ่งที่ดีควรจะเป็นคือ การกำหนดให้มีวิชาเรียนทางด้านคุ้มครองผู้บริโภค (Consumer Protec-

tion) *** สีมื้ออิทพลต่อการตัดสินใจของผู้บริโภคโดยเฉพาะวัยรุ่นนิยมบริโภคตามๆ กัน รวมทั้งตามดารา นักร้อง นิยมวัฒนธรรมต่างประเทศโดยขาดการเรียนรู้ถึงที่ไปที่มาของสิ่งที่ตัวเองบริโภค เช่น อาหาร Fast Food อาหารขยะทั้งหลาย ***

ทางออกของการคุ้มครองผู้บริโภคในเมืองไทย

๑) การปรับแก้กฎหมายให้ทันสมัยมากขึ้น โดยเฉพาะ การเร่งให้เกิดองค์การอิสระ มาตรา 57 ตามรัฐธรรมนูญใหม่ ๒) ผู้บริโภคไทยต้องออกมารวมตัวกันเป็นองค์กรในระดับต่างๆ เช่น ระดับหมู่บ้าน ชุมชน ตำบล อำเภอ จังหวัด ระดับภูมิภาค และระดับประเทศ เพื่อการต่อรอง เพื่อการเคลื่อนไหวเพื่อผู้บริโภค โดยประสานงานกันเป็นเครือข่าย ๓) รัฐจะต้องจัดให้มีข้อมูลสาธารณะ ที่เป็นประโยชน์ ต่อการคุ้มครองผู้บริโภค เช่น ข้อมูลราคาสินค้า ข้อมูลผลวิเคราะห์คุณภาพสินค้า ข้อมูลรายชื่อผู้ประกอบการที่ฝ่าฝืนกฎหมาย รวมทั้งกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับผู้บริโภค อาจจะทำในรูปแบบของ CD วิทยุ หรือระบบเสียงผ่านโทรศัพท์ (Audiotext)

๔) ผู้ประกอบการต้องไม่เอากำไร เป็นตัวตั้ง ต้องยึดมั่นในเป้าหมายของการคุ้มครองผู้บริโภคร่วมกัน คือ การมี "ความปลอดภัย เป็นธรรม และประหยัด"

๕) สื่อมวลชนจะต้องแสดงความมุ่งมั่นในการคุ้มครองผู้บริโภคมากกว่าเดิม เช่น การจัดผังรายการวิทยุ โทรทัศน์ เรื่องของการคุ้มครองผู้บริโภค ให้อยู่ในช่วงเวลา ที่มีผู้ฟังหรือชมจำนวนมาก เช่น ช่วงเย็น (Prime time)

๖) ต่อไปนี้ใครทำผิดเราจะต้องรวมตัวกันก็ดกกัน สินค้า ให้ออกไปจากท้องตลาด ต้องไม่ซื้อมาใช้ หรือบริโภค

๗) เราต้องร่วมกันกำหนดวันไม่ซื้อ (Buy Nothing Day) เพื่อลดการบริโภคในช่วงวันเทศกาล ต่างๆ ทั่วเมืองไทย

"ไม่มีคำว่าสายเกินไปสำหรับการเริ่มต้นในสิ่งที่ถูก ต้อง และดีงาม" พบปัญหา วันนี้ เราจะไม่นิ่งเฉย จะออกมาบอกสังคม ให้รับรู้ว่าเป็น คนหนึ่ง ที่มี ปัญหา ไม่ ยอมให้ ใคร มาหลอกได้ง่ายๆ เหมือน ที่ ผ่านมา ตู๊ปณ. โทรศัพท์ จดหมาย E-mail หรือ แม้ แต่ การ ร้องทุกข์ ด้วยตัวเอง เรายังจะ ทำ เพื่ออนุชนรุ่นหลัง ที่จะตามพวกเรามา เพราะว่า

"สังคมดีไม่มีขาย อยากรู้ได้ต้องร่วมสร้าง"